

FŐVÁROS.

A jég.

Budapesten új kartel van alakulóban; a jéggyárak akarnak szövetségre lépni, hogy megdrágítsák a jeget és a jéggel együtt a közéletet. A jéggyárosok már a tél elején tettek kartel-kísérleteket. Már szépen megállapították azt is, hogy mennyivel fogják majd emelni a jég árát — majd ha fagy. A kartelt ugyanis a természetes jeget áruló kereskedők akarják nyélbe ütni. Ezeknek a kereskedőknek az üzlete akkor kezdődik, amikor a Rákospatak és a főváros környékén levő tavak és tócsák befagynak. A természetes jeget áruló kereskedők ugyanis a Rákospatakából kapják a jeget. A Rákos azonban nem fagyott be az idén. Abnormisan enyhe tél volt és nemcsak Budapesten, de az egész országban beköszöntött a jég hiány.

Most egyedül csak a műjéggyáraknak van jégkészletük, a műjéggyárosok pedig ki akarják használni a jéginséget és kartelt akarnak kötni. Hír szerint a „Budapesti király-jégművek“ és az „Angyal-földi jégművek“ vezetői ajánlatot tettek Goldmann József tejnagykereskedőnek, akinek szintén van jéggyára, hogy egy millió koronáért megveszi a gyárat azzal a kikötéssel, hogy csak ebben az évben gyártat jeget a gyárban, a jövő évben azonban lebontatja a gyárat és megszünteti az üzemét. Kétségtelen, hogy ez a terv arra irányul, hogy az a két gyár, amely a fővárost jéggel ellátja, kizárólag maga számára szerezzék meg a főváros jég-szükségletének ellátását és kénye-kedve szerint állapítsa meg a jég árát.

Hogy a kartel működésének milyen hatása lesz, az ma szinte kiszámíthatatlan. Ugy tessék venni a dolgot, hogy ismét alakul egy kartel, amely a betevő falatunkat drágítja meg. Mert ha a jégkartel drágán adja a jeget, akkor bizonyos, hogy a mészáros is felemeli a hus árát, a vendéglős is felemeli az étel árát. A hus és az étel ugyanis jég nélkül nem áll el, a jégkartel pedig már most megállapodott abban, hogy a vendéglősöknek és mészárosoknak nem adnak raktárravaló jeget, úgy, hogy a mészáros is, a vendéglős is napi áron lesz kénytelen vásárolni a jeget. De baj az is, hogy a jégkartel árdrágító akciójának a hírére egy sereg mindenféle más gyáros és mesterember is meg fogja drágítani a portékáját, olyanok is, akiknek semmi közük a jéghez. Budapest ugyanis olyan város, hogy itt a példa nagyon ragadós. Itt csak jogcím, alkalom, vagy — ha jobban tetszik — kifogás kell és nem lennénk meglepetve, ha holnap a háziurak azon a címen emelnék fel a lakásbért, mert drágább lett a jég.

De a jéginség és a jégkartel áldásdus működése nemcsak a közéletmezést fogja megdrágítani, de közegészségügyi szempontból is kiszámíthatatlan követkevései lesznek. Ne felejtjük el, hogy a jég orvos-ság, amely gyógyít; orvosság, amelyet eddig a pa-tikában is raktáron kellett tartani. Ezután a gyógy-szerkönyvből törülni fogják a jeget, mert nincs jég. A heveny fertözö bajoknál, a vérhányásnál eddig jéggel gyógyított az orvos. Ezután nem lesz jég. A tifuszjárványnál is sok galibát fog csinálni a jéghiány.

Ezen a bajon pedig gyorsan kell segíteni. A fő-város holnapi közgyűlésén interpellálni fognak a jéginség miatt; néhány nap mulva a vendéglösök mennek panaszkodni Bárczy István polgármesterhez, meg a földmívelésügyi miniszterhez. Valószínűleg még egy jégankétet fognak tartani, pedig arra már igazán nincs idő. Itt gyors segítségre van szükség. A főváros és az állam állítsanak föl nagy jégraktárt Budapesten. A Csorba-tó be van fagyva, a Csorba-tó az államé, tehát az állam szállíthatja le a Csorba-tó jegét Budapestre és ha kell, hozzanak messzebről jeget. És aztán fogjanak hozzá haladéktalanul egy állami, vagy városi jéggyár építéséhez. Igaz ugyan, hogy ez a gyár csak egy év mulva lenne kész, mert a gépeket csak egy fél év mulva szállíthatnák a gyárnak. De ez nem baj. A gyárat meg kell csinálni a jövőre való tekintettel, mert egész Budapest publi-kumát mégsem lehet kiszolgáltatni a jéggyárosok karteljének.